



T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

KAYSERİ SU VE KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2024 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2025



Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00



www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr



İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	12
7. DENETİM BULGULARI	12
8. EKLER	33

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekleri Tablosu	4
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	5
Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri	6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri	6
Tablo 7: KASKİ'nin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	7
Tablo 8: Bazı İhalelerde Yaklaşık Maliyet ile Sözleşme Bedeli Kıyaslaması	14
Tablo 9: 2024 Yılı KASKİ Su ve Atıksu Tarifesi	16
Tablo 10: 31.12.2024 Tarihi İtibariyle Vadesi Geçmiş Su ve Diğer Alacaklar	29

KISALTMALAR

DSİ : Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

KASKİ : Kayseri Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü

KHK : Kanun Hükmünde Kararname

KDV : Katma Değer Vergisi

TÜFE : Tüketici Fiyat Endeksi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. İdare Tarafından Bazı İhalelerde Hesaplanan Yaklaşık Maliyet Tutarlarının Rayiç Bedeli Yansıtılmaması
2. Su ve Kullanılmış Suların Uzaklaştırılması Bedellerinde Genel Kurul Tarafından İndirim Yapılması
3. Abone Bilgilerindeki Eksiklikler Nedeni ile Kurum Alacaklarının Takibinde Güçlük Yaşanması
4. Sayıştay Denetim Raporunun Genel Kurula Sunulmaması
5. Mülkiyeti İdareye Ait Olmayan Taşınmazlar Üzerinde Tesislerin Bulunması ve Faaliyet Yürütülmesi
6. Sondaj Kuyuları ve Bu Kuyulardan Yapılan Su Kullanımları ile İlgili DSİ ve KASKİ Arasında Yeterli Düzeyde Bilgi Paylaşımı Olmaması ve Bu Alanda Etkin Denetim Yapılmaması
7. Kurum Tarafından Kullanılan Sondaj Kuyularının Bir Kısımının Ruhsatsız Olarak Faaliyet Göstermesi
8. Taşınmazların Cins Tashihi İşlemlerinin Tamamlanmaması
9. İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması
10. Vadesi Geçmiş Su Alacaklarının Tahsil Edilmemesi
11. Sözleşmeli Personel ve İşçi Statüsündeki Personelin Müdür Olarak Görevlendirilmesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Kayseri Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (KASKİ), Bakanlar Kurulunun 14.12.1989 tarih ve 89/14886 sayılı Karar'ı ile kurulmuştur. KASKİ Genel Müdürlüğü, Kayseri Büyükşehir Belediyesine bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluştur.

Bakanlar Kurulu Kararı'nın yayımlandığı tarihten sonra çalışmalarına başlayan Genel Müdürlük, 1990 tarihi itibarıyla teşkilatlanmasını tamamlayarak hizmete başlamıştır.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile hizmet sınırları, il mülki sınırlarına genişletilmiştir. Kayseri Büyükşehir Belediyesinin il mülki sınırları içerisinde bulunan tüm ilçe ve mahalleler KASKİ Genel Müdürlüğünün hizmet alanı kapsamındadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde mahalli idare; yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idare olarak tanımlanmıştır. Buna göre KASKİ de bağlı idare olarak Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulduğundan mahalli idare olup 5018 sayılı Kanun hükümlerine tabidir.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un Ek 5'inci maddesinde yer alan; *"Bu Kanun diğer büyükşehir belediyelerinde de uygulanır."* hükmü gereğince KASKİ faaliyetlerini 2560 sayılı Kanun'da belirtilen esaslar dahilinde yürütmektedir.

Genel Müdürlüğün görev, yetki ve sorumlulukları 2560 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, ana başlıklar itibarıyla, Genel Müdürlüğün yetki, görev ve sorumlulukları şunlardır:

-İçme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçlarının her türlü yeraltı ve yer üstü kaynaklarından sağlanması ve ihtiyaç sahiplerine dağıtılması için; kaynaklardan abonelere ulaşıncaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak, bu projelere göre tesisleri kurmak veya kurdurmak, kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

-Kullanılmış sular ile yağış sularının toplanması, yerleşim yerlerinden uzaklaştırılması ve zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması veya bu sulardan yeniden yararlanılması için abonelerden başlanarak bu suların toplanacakları veya bırakacakları noktaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak; gerektiğinde bu projelere göre tesisleri kurmak ya da kurdurmak; kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

-Bölge içindeki su kaynaklarının, deniz, göl, akarsu kıyılarının ve yeraltı sularının kullanılmış sularla ve endüstri artıkları ile kirletilmesini, bu kaynaklarda suların kaybına veya azalmasına yol açacak tesis kurulmasını ve bu tür faaliyetlerde bulunulmasını önlemek, bu konuda her türlü teknik, idari ve hukuki tedbiri almak,

-Su ve kanalizasyon hizmetleri konusunda hizmet alanı içindeki belediyelere verilen görevleri yürütmek ve bu konulardaki yetkileri kullanmak,

-Her türlü taşınır ve taşınmaz malı satın almak, kiralamak, ekonomik değeri kalmamış araç ve gereçleri satmak, su ve kanalizasyon idaresinin hizmetleriyle ilgili tesisleri doğrudan doğruya yahut diğer kamu veya özel kuruluşlarla ortak olarak kurmak ve işletmek, bu maksatla kurulmuş veya kurulmakta olan tesislere iştirak etmektir.

Diğer yandan, mahalli idarelerin görev ve sorumluluklarının takibinde İçişleri Bakanlığı ile birlikte Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilendirilmiştir. Mahalli idarelerin; denetim ve soruşturma faaliyetleri İçişleri Bakanlığının, bu idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görevlerin ve hizmetlerin, takibi gibi faaliyetler ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının yetkisindedir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

2560 sayılı Kanun'da su ve kanalizasyon idarelerinin organları; Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetçiler ve Genel Müdürlük olarak sayılmıştır.

Bahsi geçen Kanun'un 4'üncü maddesine göre Kayseri Büyükşehir Belediye Meclisi, KASKİ Genel Kurulu olarak görevli ve yetkilidir. Ayrıca Genel Kurul, Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanının görüşülmesini önerdiği işleri görüşüp karara bağlar.

Yönetim Kurulu, bir başkanla beş üyeden oluşur. Büyükşehir Belediye Başkanı Yönetim Kurulunun başkanıdır. Belediye Başkanının bulunmaması halinde, Genel Müdür

Yönetim Kuruluna başkanlık eder. Genel Müdür ile genel müdür yardımcılarında hizmette en eski olanı, hizmette eşitlik halinde yaşlı bulunan Yönetim Kurulunun tabii üyesidirler. Yönetim Kurulunun diğer üç üyesi Büyükşehir Belediye Başkanının teklifi ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanının onayı ile atanır.

Daire başkanları, teftiş ve kontrol kurulu başkanı ve 1'inci hukuk müşaviri genel müdürün teklifi, yönetim kurulunun kararı ve büyükşehir belediye başkanının onayı ile müdürler, teknik elemanlar, avukatlar, müfettişler ve doktorlar genel müdürün teklifi üzerine yönetim kurulu kararı ile Su ve Kanalizasyon İdaresinin diğer personeli genel müdür tarafından atanmaktadır.

KASKİ Genel Müdürlüğü personeline ilişkin bir diğer düzenleme 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesinde yer almaktadır. Buna göre norm kadro ilke ve standartları Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kararlaştırılır ve kurum norm kadroları bu ilke ve standartlar çerçevesinde belediye meclisi kararıyla belirlenir.

KASKİ Genel Müdürlüğünde çalışan memurlar 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olup sözleşmeli personel ise 657 sayılı Kanun'un 4/B maddesi ile 5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesine göre çalıştırılabilmektedir. İşçiler 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına ve 696 sayılı KHK kapsamında çalıştırılanlar da 696 sayılı KHK ile 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabi olup tüm personelin sosyal güvenlik işlemleri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca gerçekleştirilmektedir.

KASKİ hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan personele ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	522	231
Sözleşmeli Personel	-	34
Kadrolu İşçi	387	64
Geçici İşçi	-	-
Toplam	909	329
696 sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	845

KASKİ'nin doğrudan hissedarı olduğu 1 adet şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde mahalli idare; yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idare olarak tanımlanmıştır. Buna göre KASKİ'de bağlı idare olarak Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulduğundan mahalli idare olup 5018 sayılı Kanun hükümlerine tabidir.

5018 sayılı Kanun'un 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır.

Mahalli idareler bütçe işlemlerini 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda yer alan bütçe ilkeleri doğrultusunda, 27.05.2016 tarihli ve 29724 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirmektedir.

KASKİ'nin 2024 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2024 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekleri Tablosu

EKod	Giderin Türü	Geçen Yılandan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	304.713.000,00	14.274.000,00	318.987.000,00	256.986.500,61	62.000.499,39	0,00
02	Sosyal Güven. Kurum.Devlet Primi Gider.	0,00	44.416.000,00	869.000,00	45.285.000,00	33.757.464,33	11.527.535,67	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Gid.	0,00	1.628.965.000,00	193.909.000	1.822.874.000,00	1.511.558.996,35	311.099.063,68	215.939,97
04	Faiz Giderleri	0,00	50.000.000,00	23.663.000,00	73.663.000,00	73.281.426,43	381.573,57	0,00
05	Cari Transfer.	0,00	15.000.000,00	-575.000,00	14.425.000,00	14.423.841,29	1.158,71	0,00
06	Sermaye Giderleri	6.186.546,45	1.701.850.000,00	-42.084.000	1.665.952.546,45	672.481.533,49	986.612.482,96	6.858.530,00
07	Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
08	Borç Verme	0,00	1.000.000,00	-1.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09	Yedek Ödenek	0,00	189.056.000,00	-189.056.000	0,00	0,00	0,00	0,00

Toplam	6.186.546,45	3.935.000.000,00	0,00	3.941.186.546,45	2.562.489.762,50	1.371.622.313,98	7.074.469,97
---------------	---------------------	-------------------------	-------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------	---------------------

KASKİ'nin 2024 mali yılı bütçesi ile 3.935.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup önceki yıldan devreden 6.186.546,45 TL ödenekle birlikte 2024 yılı ödenek toplamı 3.941.186.546,45 TL olarak gerçekleşmiştir. Yıl içinde 2.562.489.762,50 TL bütçe gideri yapılmış, 1.371.622.313,98 TL ödenek iptal edilmiş, kalan 7.074.469,97 TL ödenek ise 2025 yılına devretmiştir.

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	2.288.200.000,00	1.306.456.525,75	1.394.987,63	1.305.061.538,12	57,03
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	465.300.000,00	19.245.388,32	0,00	19.245.388,32	4,14
05- Diğer Gelirler	680.000.000,00	920.967.225,34	88.593,02	920.878.632,32	135,42
06- Sermaye Gelirleri	5.000.000,00	19.893.401,36	0,00	19.893.401,36	397,87
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09- Red ve İadeler	-1.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	3.437.500.000,00	2.266.562.540,77	1.483.580,65	2.265.078.960,12	65,89

2024 yılı Bütçe Gelirleri Tablosuna göre net bütçe geliri %65,89 seviyesinde gerçekleşmiştir. Teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%57,03) ile alınan bağış ve yardımlar (%4,14) beklenenin altında gerçekleşmiştir. Sermaye gelirleri (%397,87) ile diğer gelirlerin (%135,42) ise tahminlerin üzerinde gerçekleştiği görülmüştür.

Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	318.987.000,00	256.986.500,61	80,56
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	45.285.000,00	33.757.464,33	74,54
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.822.874.000,00	1.511.558.996,35	82,92
04- Faiz Gideri	73.663.000,00	73.281.426,43	99,48
05- Cari Transferler	14.425.000,00	14.423.841,29	99,99
06- Sermaye Giderleri	1.665.952.546,45	672.481.533,49	40,37
07- Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00
08- Borç Verme	0,00	0,00	0,00
09- Yedek Ödenekler	0,00	0,00	0,00
Toplam	3.941.186.546,45	2.562.489.762,50	65,02

2024 yılı başlangıç ödeneği 3.935.000.000,00 TL olarak öngörülmüş, önceki yıldan devreden 6.186.546,45 TL ödenekle birlikte toplam 3.941.186.546,45 TL'dir. Buna göre 2024

yılında bütçe giderleri %65,02 seviyesinde gerçekleşmiştir. Sosyal güvenlik kurumlarına ödenen devlet primleri ile cari transferlerin öngörülen tutara yaklaştığı görülmekte olup, diğer giderler beklenenin altında gerçekleşmiştir.

KASKİ'nin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2023 yılının 2022 yılına, 2024 yılının 2023 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2022 Yılı (TL) (A)	2023 Yılı (TL) (B)	2024 Yılı (TL) (C)	2023-2022 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2024-2023 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	584.120.921,21	1.043.357.505,04	1.306.456.525,75	78,62	25,22
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	9.980.226,10	18.883.014,89	19.245.388,32	89,20	1,92
Diğer Gelirler	251.734.628,37	461.718.090,08	920.967.225,34	83,41	99,47
Sermaye Gelirleri	5.081.576,47	10.933.333,35	19.893.401,36	115,16	81,95
Toplam	850.917.352,15	1.534.891.943,36	2.266.562.540,77	80,38	47,67
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	4.317.896,38	2.745.580,23	1.483.580,65	-36,41	-45,96
Net Toplam	846.599.455,77	1.532.146.363,13	2.265.078.960,12	80,98	47,84

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2024 yılında net gelirler bir önceki yıla göre 732.932.596,99 TL'lik (%47,84) artış göstermiştir. Bu çerçevede; teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde 263.099.020,71 TL (%25,22) ve diğer gelirlerde 459.249.135,26 TL (%99,47) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2022-2024) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2022 Yılı (TL) (A)	2023 Yılı (TL) (B)	2024 Yılı (TL) (C)	2023-2022 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2024-2023 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	83.230.993,44	170.669.458,08	256.986.500,61	105,06	50,58
SGK Devlet Prim Giderleri	13.247.441,76	19.778.009,70	33.757.464,33	49,30	70,68
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	594.003.869,94	975.067.391,27	1.511.558.996,35	64,15	55,02
Faiz Giderleri	17.496.113,28	43.239.618,32	73.281.426,43	147,14	69,48
Cari Transferler	5.335.778,58	10.355.116,44	14.423.841,29	94,07	39,29
Sermaye Giderleri	289.846.243,12	316.101.090,15	672.481.533,49	9,06	112,74
Sermaye Transfer.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	1.003.160.440,12	1.535.210.683,96	2.562.489.762,50	53,04	66,91

KASKİ'nin bütçe giderleri toplamı 2024 yılında 2023 yılına göre 1.027.279.078,54 TL (%66,91) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2024 yılında personel giderlerinin 86.317.042,53 TL (%50,58), faiz giderlerinin 30.041.808,11 TL (%69,48), mal ve hizmet alım giderlerinin 536.491.605,08 TL (%55,02), sermaye giderlerinin 356.380.443,34 TL (%112,74) arttığı görülmektedir.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın KASKİ'nin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2024 yılı Faaliyet Gideri 2.143.586.338,40 TL, Faaliyet Geliri 2.348.119.494,88 TL ve 1.038.379.800,39 TL Enflasyon Düzeltmesi Olumlu Farkı sonucunda Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 1.242.912.956,87 TL olarak gerçekleşmiştir.

KASKİ'nin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

Tablo 7: KASKİ'nin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	KASKİ'nin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Kayseri Su ve Kanalizasyon İdaresi Personel AŞ	3.000.000,00	3.000.000,00	100,00

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

KASKİ'nin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, 23.12.2014 tarihli ve 29214 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca

hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
 - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
 - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu/gelir tablosu/kâr-zarar tablosu,

- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki

düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçler ile iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve

iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

Kayseri Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünde iç kontrol sisteminin kurulması ve uygulanması kapsamında yapılan incelemeler sonucunda iç kontrol sistemleri ile ilgili tespitler aşağıda kısaca belirtilmiştir:

Kontrol Ortamı Standartları

İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir.

Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur.

İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır.

Risklerin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur.

İdarede yapılan görevlendirmelerde bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur.

İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol

faaliyetleri belirlenmemiştir.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır.

İdare Faaliyet Raporu web sitesinde yayınlanmıştır.

İzleme Standartları

Kamu İdaresinde 3 adet iç denetçi kadrosu bulunmasına karşın denetçi ataması yapılmamıştır.

İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

İdarenin iç kontrol sistemine ilişkin yürüttüğü faaliyetler ve ulaştığı sonuçlar değerlendirildiğinde, iç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi yönünde çalışmaların bulunmadığı değerlendirilmiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Kayseri Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünün 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İdare Tarafından Bazı İhalelerde Hesaplanan Yaklaşık Maliyet Tutarlarının Rayiç Bedeli Yansıtılmaması

İdarenin yaptığı bazı mal veya hizmet alımları ile yapım işlerine ait ihalelerde yaklaşık maliyet tutarlarının sağlıklı olarak belirlenmediği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Yaklaşık maliyet" başlıklı 9'uncu maddesinde; *"Mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalesi yapılmadan önce idarece, her türlü fiyat araştırması yapılarak katma değer vergisi hariç olmak üzere yaklaşık maliyet belirlenir ve dayanaklarıyla birlikte bir hesap cetvelinde gösterilir. Yaklaşık maliyete ihale ve ön yeterlik ilânlarında yer verilmez, isteklilere veya ihale süreci ile resmî ilişkisi olmayan diğer kişilere açıklanmaz."* hükmüne, 4734 sayılı Kanun'un bu maddeye ilişkin gerekçesinde ise, *"... piyasa fiyatlarını gerçekçi bir şekilde yansıtmadığı görülen tahmini bedel esasına dayalı ihale sisteminden vazgeçilerek, ... idarelerce yaklaşık maliyetin ayrıntılı fiyat araştırmaları yapılmak suretiyle gerçekçi olarak belirlenmesi öngörülmüştür."* ifadelerine yer verilmiştir.

İdareler tarafından yapılacak ihalelerde yaklaşık maliyet tutarının her türlü fiyat araştırması yapılarak doğru bir biçimde belirlenmesi önem arz etmektedir. 4734 sayılı Kanun'un ilgili maddelerinde de yer aldığı üzere yaklaşık maliyet; ilan sürelerinin belirlenmesinde ve uygulanmasında, geçici teminat tutarının belirlenmesinde, ihale kapsamında ihtiyaç duyulan ödenek miktarının tespitinde, ihale usullerinin uygulanmasında, doğrudan temin yöntemi ile alım yapılması durumunda doğrudan temin limitlerinin belirlenmesinde, yeterlilik kriterlerinin tespitinde, sınır değer hesabının tespit edilmesinde, aşırı düşük tekliflerin değerlendirilmesinde, yerli istekliler lehine fiyat avantajı sağlanmasında, sınır değer altındaki teklif sahibi ile sözleşme imzalanması durumunda kesin teminat tutarının belirlenmesinde dikkate alınarak ihale iş ve işlemleri üzerinde etki etmektedir.

Yapılan incelemede, İdare tarafından ihalesi gerçekleştirilen bazı işlerde yaklaşık maliyet tutarının sağlıklı bir şekilde belirlenmediği, yaklaşık maliyet tutarı ile sözleşme bedelinin kıyaslanması durumunda sapma oranının yüksek olduğu tespit edilmiştir.

İdare tarafından yapılan bazı ihalelere ilişkin yaklaşık maliyet ile sözleşme bedeli kıyaslamasına ilişkin tabloya aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 8: Bazı İhalelerde Yaklaşık Maliyet ile Sözleşme Bedeli Kıyaslaması

İhale Kayıt Numarası	Türü	Yaklaşık Maliyet Tutarı TL	Sözleşme Bedeli TL
2024/24696	Yapım	9.866.186,47	8.222.222,00
2024/154106	Yapım	26.649.780,78	23.149.149,00
2024/185338	Yapım	29.772.576,31	23.681.120,00
2024/465222	Yapım	7.492.993,20	5.388.370,00
2024/1206567	Yapım	10.462.788,43	7.864.400,00
2024/1250832	Yapım	36.460.097,62	25.944.798,00
2024/1250832	Yapım	14.595.367,13	8.358.058,00
2024/1279501	Yapım	16.844.029,49	11.525.750,00
2024/44330	Mal Alımı	24.769.291,00	28.762.558,00
2024/55251	Mal Alımı	7.800.000,00	3.009.000,00
2024/566441	Hizmet Alımı	10.191.813,10	7.200.600,00
2024/638059	Hizmet Alımı	23.348.404,00	19.375.904,00
2024/644581	Hizmet Alımı	32.837.779,14	20.846.557,14
2024/644581	Hizmet Alımı	47.893.177,92	33.374.080,00

Yukarıda yer verilen denetim tespiti üzerine İdare tarafından verilen cevapta özetle; bazı ihalelerde yaklaşık maliyet tutarının tespiti için alınan tekliflerde isteklilerin yüksek teklif verip ihale aşamasında düşük teklif verdikleri, bazı ihalelerde ise ihaleye ait yaklaşık maliyet tutarını belirledikten sonra zeyilname ile şartların ve işin miktarının değişmesinden kaynaklı farklılıkların meydana geldiği, hizmet alım işine ait 2 sözleşmede ise ihalede verilen tekliflerin ortalamalarının KASKİ tarafından belirlenen yaklaşık maliyet tutarının üstünde olduğu, yani yüksek bir maliyet belirlenmediği fakat ihale üzerinde kalan isteklinin rekabetten dolayı düşük teklif verdiği ve bundan sonraki ihalelerde yaklaşık maliyet tutarının daha titiz ve piyasa rayiç bedellerini yansıtır şekilde hazırlanmaya çalışılacağı, ifade edilmiştir.

4734 sayılı Kanun kapsamında yapılan ihaleler için hesaplanan yaklaşık maliyet tutarının her türlü fiyat araştırması yapılarak doğru bir biçimde belirlenmesinin kamu kaynaklarının verimli ve etkili kullanılmasında önem arz etmektedir. Dolayısıyla İdare

tarafından ihale sürecinde her türlü şartlar göz önünde bulundurularak yaklaşık maliyet tutarı hesaplanmalıdır. Bulguda yer verilen tablodan da görüleceği üzere yaklaşık maliyet tutarı ile sözleşme bedeli kıyaslandığında ihale konusu işlerin yaklaşık maliyet tutarından sapma oranlarının yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak, İdare tarafından yapılacak ihalelerde hesaplanan yaklaşık maliyet tutarının ihale iş ve işlemlerinde önemli etkisinin bulunması nedeniyle, ihalelere konu işin/alımın öngörülen bedeli olan yaklaşık maliyet bedelinin daha dikkatli hesaplanması gerekmektedir.

BULGU 2: Su ve Kullanılmış Suların Uzaklaştırılması Bedellerinde Genel Kurul Tarafından İndirim Yapılması

İdarenin asli geliri niteliğinde olan su ve kullanılmış suların (atıksu) uzaklaştırılmasına ait tarifelerde yapılan indirimler sonucunda, ilgili tarifelerin maliyet bedellerinin altında belirlendiği tespit edilmiştir.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Tarife tespit esasları" başlıklı 23'üncü maddesinde; *"Su satışı, kanalizasyon tesisi bulunan yerlerdeki kullanılmış suların uzaklaştırılması, septik çukurların boşaltılması giderleri için ayrı tarifeler yapılır. Bu tarifelerin tespitinde, yönetim ve işletme giderleri ile, amortismanları doğrudan gider yazılan (aktifleştirilmeyen) yenileme, ıslah ve tevsi masrafları ve bir kar oranı esas alınır.*

Tarifelerin tespiti ile tahsilatla ilgili usul ve esaslar bir yönetmelik ile belirlenir." hükmüne yer verilmiştir.

KASKİ Tarifeler Yönetmeliği'nin Su Satış Tarifesi, Tarifenin Esasları başlıklı 9'uncu maddesinde *"(1) Su satışı ve kullanılmış suların uzaklaştırılması tarifesinin belirlenmesinde rol oynayan iki ana faktörden birincisi yönetim ve işletme giderleri, amortismanlar, aktifleştirilmeyen yenileme, ıslah ve tevsi masrafları ile belli bir kar oranıdır..."* denilerek tarifelerin hesaplanmasında hangi giderlerin esas alınacağı açıklanmıştır.

2560 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesine göre Kayseri Büyükşehir Belediye Meclisi, KASKİ Genel Kurulu sıfatına haiz bulunmaktadır. Bu kapsamda, su satışı ve kullanılmış suların boşaltılmasına ilişkin tarifeleri inceleyerek karara bağlama görevi KASKİ Genel Kuruluna ait bulunmaktadır.

İdare tarafından 2024 yılında uygulanmak üzere Kayseri Büyükşehir Belediyesi Meclisinin 08.01.2024 tarih ve 40 sayılı meclis kararı ile kabul ettiği 2024 Yılı Su ve Atıksu Fiyat Tarifelerine ilişkin olarak “... KASKİ Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Su ve Atıksu Fiyat Tarifelerinde bulunan "Bu Su ve Atıksu Fiyat Tarifeleri Kasım 2023 döneminde uygulanan tarife olup; yıl sonuna kadar gelecek olan TÜFE oranları yansıtıldıktan sonra, 2024 yılı boyunca aylık TÜFE oranına göre güncellenecektir." ibaresinin, "2024 yılı boyunca aylık TÜFE oranına göre güncellenecektir" kısmının kaldırılması ve bu ifade yerine "2024 yılı Ocak ayı için açıklanacak TÜFE endeksinden başlamak üzere her ay açıklanacak aylık TÜFE oranları 2024 yılı için uygulanmayacaktır" ifadesinin eklenmesi... ”ne karar verilmiş olup, bu karar ile KASKİ'nin 2024 Yılı Su ve Atıksu Fiyat Tarifesi kabul edilerek, her ay TÜFE oranlarında su fiyatlarının artırılması uygulamasının 2024 yılında uygulanmamasına diğer bir deyişle TL/m³ su fiyatlarının sabit tutulmasına karar verilmiştir.

Diğer yandan, Kayseri Büyükşehir Belediyesinin 12.02.2024 tarih ve 98 sayılı meclis kararıyla “...2024 Yılı Su ve Atıksu Tarifelerinde, 01.02.2024 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere %20 indirim yapılmasına”, daha sonra kabul edilen 17.04.2024 tarih ve 203 sayılı meclis kararıyla da “...2024 yılı Su ve Atıksu Tarifelerinde, 01.04.2024 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere sene sonuna kadar %30 indirim yapılması ...” hususunda karar verilmiştir. Kayseri Büyükşehir Belediyesi Meclisinin KASKİ Genel Kurulu sıfatıyla kabul ettiği anılan kararlar sonucunda su ve atıksu tarifelerinde ilk önce 01.02.2024 tarihinden başlamak üzere %20 indirim yapılmış, daha sonra da 01.04.2024 tarihinden başlamak üzere ilave olarak %30 indirim yapılmıştır.

Yukarıda yer verilen meclis kararları sonucunda, 2024 yılı KASKİ su ve atıksu tarifesinden örnek olarak seçilen meskenlerde (0-15 m³) ve işyerlerinde birim m³ fiyatlarına (KDV Dahil) olarak aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 9: 2024 Yılı KASKİ Su ve Atıksu Tarifesi

	Ocak 2024 (TL/ m ³) bedeli	Şubat 2024 (TL/ m ³) bedeli	Mart 2024 (TL/ m ³) bedeli	Nisan 2024 (TL/ m ³) bedeli	Mayıs 2024 (TL/ m ³) bedeli	Haziran 2024 (TL/ m ³) bedeli	Temmuz 2024 (TL/ m ³) bedeli	Ağustos 2024 (TL/ m ³) bedeli	Eylül 2024 (TL/ m ³) bedeli	Ekim 2024 (TL/ m ³) bedeli	Kasım 2024 (TL/ m ³) bedeli	Aralık 2024 (TL/ m ³) bedeli
İndirim Oranı		%20		%30								
Mesken (0-15 m³)	22,68	18,15	18,15	12,70	12,70	12,70	12,70	12,70	12,70	12,70	12,70	12,70
İşyeri	35,07	28,06	28,06	19,63	19,63	19,63	19,63	19,63	19,63	19,63	19,63	19,63

Yukarıda yer verilen tablodan görüleceği üzere KASKİ'nin ana faaliyet geliri olan su ve atıksu m³ satış bedeli, 2024 yılı Ocak ayında meskenlerde 22,68 TL/m³, işyerlerinde 35,07 TL/m³ olarak uygulanmakta iken, yapılan indirimlerin sonucunda diğer aylarda ilgili mevzuatta belirtilen hususlar çerçevesinde olması gereken su ve atıksu m³ satış bedeli, maliyet bedelinin altında uygulanmıştır.

KASKİ Genel Kurulu sıfatıyla Belediye Meclisinin almış olduğu kararların 2560 sayılı Kanun gereği KASKİ tarafından uygulanması zorunludur. Bu kapsamda su ve atıksu tarifelerinde uygulanan “2024 yılı boyunca aylık TÜFE oranına göre güncellenecektir” ifadesinin 2024 yılı için kaldırılması su ve atıksu bedellerinin tüm yıl boyunca herhangi bir artış olmadan dondurulması anlamına gelmektedir. Bunun yanında ilave olarak 2024 Yılı Su ve Atıksu Tarifelerinde, 01.02.2024 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere %20 indirim ve 01.04.2024 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere de 2024 yılı sonuna kadar %30 indirim yapılması sonucunda KASKİ'nin ana faaliyet geliri olan su ve atıksu gelirlerinde önemli tutarda azalmaya yol açmıştır.

KASKİ'nin 2023 ve 2024 yılı faaliyet sonuçları incelendiğinde, İdarenin asli geliri olan su ve atıksu satışından kaynaklanan ve 600.03.01.02.58 numaralı hesapta takip edilen “Su Hizmetlerine İlişkin Gelirler” tutarı 2023 yılında 911.119.477,77 TL iken, KASKİ Genel Kurulunun su ve atıksu bedellerinde yaptığı indirimler nedeniyle 2024 yılı sonunda %13,84 oranında azalarak 785.227.339,09 TL olarak gerçekleşmiştir. Diğer yandan, İdarenin 2024 yılı toplam giderleri ise 2023 yılına göre %34,53 oranında artarak 2.143.586.413,40 TL olarak meydana gelmiştir.

Bu kapsamda, KASKİ'ye 2560 sayılı Kanun ile verilen görevlerin verimli ve etkin bir şekilde yerine getirilmesi, yapılacak yatırımların devamlılığının sağlanması yanında sürdürülebilir su yönetiminin oluşturulması açısından su ve atık su tarifelerinde uygulanan indirimlerin mevzuata uygun olmadığı görülmüştür.

Sonuç olarak, mevzuat hükümleri gereği KASKİ'ye verilen görevlerin verimli ve etkin bir şekilde yerine getirilmesi, yatırımların devamlılığı ile ve sürdürülebilir su yönetiminin sağlanması açısından yasa koyucunun belirlediği tarife tespit yöntemine uyularak tarifelerin 2560 sayılı Kanun'da belirlendiği şekilde uygulanması gerekmektedir.

BULGU 3: Abone Bilgilerindeki Eksiklikler Nedeni ile Kurum Alacaklarının Takibinde Güçlük Yaşanması

KASKİ Abone Bilgi Yönetim Sistemindeki bazı kayıtların eksik yapıldığı, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ve/veya vergi kimlik numarası bulunmayan aboneler olduğu, bu durumun ise icra işlemleri yolu ile alacakların takibini güçleştirdiği görülmüştür.

Abone Bilgi Yönetim Sistemi; abonelere ait tüm bilgilerin bir sistem altında saklandığı, abone kayıt, abone değişikliği, tahakkuk-tahsilat işlemlerinin tamamının sisteme bağlı ara yüzler aracılığıyla kontrol edildiği yönetsel bir programdır. Dolayısıyla KASKİ'nin temel iş süreçlerini etkilemesi bakımından bu sisteme kayıtların sağlıklı girilmesi ve yönetilmesi son derece önemlidir.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun "Takip talebi ve muhtevası" başlıklı 58'inci maddesinde; takip talebinin icra dairesine yazılı veya sözlü olarak ya da elektronik ortamda yapılacağı, talepte ise borçlunun ve varsa kanuni temsilcisinin adı, soyadı, alacaklı tarafından biliniyorsa Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası veya vergi kimlik numarası gibi temel unsurların bulunması gerektiği belirtilmiştir.

Abone Bilgi Yönetim Sisteminde kimlik tanıtıcı bilgileri kayıtlı olmayan abonelikler çoğunlukla 5216 ve 6360 sayılı Kanunlar ile ilçe ve belde belediyeleri tarafından KASKİ'ye devredilmiş aboneler ile 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun yürürlük tarihi olan 25.04.2006 tarihinden önce düzenlemiş abone sözleşmeleri doğrultusunda hizmet alan aboneler olduğu anlaşılmaktadır.

Özel hukuktan kaynaklı alacakların takip işlemlerinin yapılabilmesi için, KASKİ tarafından adı ve soyadı bilinen borçlu ve kanuni temsilcilerin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaralarının veya vergi kimlik numaralarının takip talebinde gösterilmesi zorunludur. Bununla birlikte, KASKİ'nin özel hukuktan kaynaklı alacakları için, borçlu ve kanuni temsilcilerinin, abonelik sözleşmeleri düzenlenirken, Türkiye Cumhuriyeti veya vergi kimlik numaraları kayıt altına alınmadığından, (güncel adres tespiti ve tebligat gibi konularda) icra takip işlemlerinde gecikmeler ve güçlükler yaşanmaktadır. Bu durum, kurum alacaklarının takibini riskli hale getirmektedir.

2023 yılı Sayıştay Denetim Raporunda da aynı konuya yer verilmiş olup, 2024 yılında abonelere ait sicil bilgileri eksik olan 147.252 adet aboneden 73.069 adedinin bilgilerinin güncellendiği, diğer abonelerle ilgili çalışmaların devam ettiği anlaşılmıştır.

Sonuç olarak, söz konusu risklerin ortadan kaldırılması ve iş süreçlerinin hızlandırılması amacıyla abonelik sözleşmelerinin kimlik tanıtıcı bilgiler esas alınarak müşteri numaralarına bağlı şekilde sistemsal kayıt işlemlerinin yapılması, Türkiye Cumhuriyeti veya vergi kimlik numaraları ile eksik olan diğer abonelik verilerinin tespitinin yapıp abonelik sözleşmelerine ve bilgi sistemine eklenmesi, ayrıca verilecek yeni aboneliklerde kişi ve kurum bilgileri gibi abonelere ait temel bilgilerin tamamına sahip olunması için gerekli kontrol altyapısının kurulması gerekmektedir.

BULGU 4: Sayıştay Denetim Raporunun Genel Kurula Sunulmaması

2023 yılı Sayıştay Denetim Raporunun bilgi ve gereğinin yapılması için KASKİ Genel Kuruluna (Kayseri Büyükşehir Belediye Meclisi) sunulmadığı ve dolayısıyla denetim sonuçları hakkında Genel Kurulun bilgilendirilmediği anlaşılmıştır.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun "Denetimin amacı" başlıklı 34'üncü maddesinde; bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisine ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulmasının denetimin amaçlarından olduğu ifade edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Denetimin kapsamı ve türleri" başlıklı 55'inci maddesinde ise, denetim kapsamının iş ve işlemlerin hukuka uygunluğu, mali ve performans denetimi olduğu, belediyelerde iç ve dış denetimlerin 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerine göre yapılacağı, Belediyelere bağlı kuruluş ve işletmelerin de yukarıdaki esaslara göre denetleneceği ve denetimlere ilişkin sonuçların kamuoyuna açıklanarak meclisin bilgisine sunulacağı hüküm altına alınmıştır.

Sayıştay Denetim Yönetmeliği'nin "Denetim raporları" başlıklı 35'nci maddesinde ise; Rapor Değerlendirme Kurulunca görüş verilen mahalli idarelere ait denetim raporlarının ilgili mahalli idarelerin meclislerine bilgi ve gereği için gönderileceği belirtilmiştir.

Ayrıca, 2560 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesine göre Kayseri Büyükşehir Belediye Meclisi, KASKİ Genel Kurulu sıfatına haiz bulunmaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre, Kayseri Büyükşehir Belediyesinin bağlı kuruluşu olan KASKİ Genel Müdürlüğünün denetimleri sonucunda düzenlenen Sayıştay

denetim raporlarının, denetim sonucundan bilgi edinmeleri ve gereğini yapabilmeleri için Genel Kurula sunulması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, 2023 yılı Sayıştay Denetim Raporunun KASKİ Genel Kuruluna (Kayseri Büyükşehir Belediyesi Meclisi) sunulmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, mevzuat hükümleri doğrultusunda Sayıştay Denetim Raporlarının Genel Kurula sunulması, gündeme alınması ve rapor maddelerinin görüşüldüğünün tutanaklarda yer alması gerekmektedir.

BULGU 5: Mülkiyeti İdareye Ait Olmayan Taşınmazlar Üzerinde Tesislerin Bulunması ve Faaliyet Yürütülmesi

İdarenin taşınmazları arasında olmayan ancak İdare ihtiyaçları için kullanılan ve üzerinde KASKİ'ye ait tesis ya da yatırımların yer aldığı mülkiyeti başkasına ait çok sayıda taşınmaz olduğu görülmüştür.

Kayseri Büyükşehir Belediyesinin su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gereken her türlü tesisi kurmak, kurulu olanları devralmak ve bir elden işletmek üzere KASKİ Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

KASKİ, 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 2'nci maddesinde sayılan görevleri yapmak amacıyla çok sayıda taşınmaz üzerinde gerek yer üstü, gerekse yeraltı kısmında kurduğu tesisler aracılığı ile hizmet vermektedir.

Taşınmazlar üzerinde yapılan denetim neticesinde, özellikle taşra olarak tanımlanan bölgedeki tesislerinin bir kısmının başka kişi, kurum ya da hazine adına kayıtlı yerler üzerinde olduğu ve bu alanlarda da ihtiyaç nedeni ile faaliyet gösterildiği anlaşılmıştır.

2024 yılı sonu itibarıyla mülkiyeti İdareye ait olmayan ancak üzerinde KASKİ'nin tesisleri bulunan toplam 1.315 adet taşınmaz bulunmakta olup, bu taşınmazlar çeşitli amaçlarla (depo, terfi istasyonu, sondaj kuyusu, arıtma, fosseptik, kaynak vb.) KASKİ tarafından kullanılmaktadır. Bunların mülkiyet durumlarına bakıldığında, bir kısmının ilçe belediyelerine, bir kısmının başka kamu kurumu ve hazineye, bir kısmının ise şahıslara ait olduğu tespit edilmiştir.

2023 yılı Sayıştay Denetim Raporunda da aynı konuya yer verilmiş olup, İdare tarafından 2024 yılında 10 adet taşınmazın kamulaştırılmasının gerçekleştirildiği, diğer taşınmazlarla ilgili çalışmaların devam ettiği anlaşılmıştır.

Sonuç olarak, ileride yaşanması muhtemel hukuki risklerin önüne geçmek adına bu nitelikli tesislerin gözden geçirilerek kullanılmayanların terkinin sağlanması, kullanımı zorunlu olanların ise kamulaştırma, satın alma, takas ve tahsis işlemleri gibi yöntemler ile kullanım haklarının elde edilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Sondaj Kuyuları ve Bu Kuyulardan Yapılan Su Kullanımları ile İlgili DSİ ve KASKİ Arasında Yeterli Düzeyde Bilgi Paylaşımı Olmaması ve Bu Alanda Etkin Denetim Yapılmaması

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ) tarafından izin verilen su kuyularının sahipleri, koordinatları, iznin hangi amaç için verildiği gibi bilgilerin KASKİ tarafından bilinmediği ve bu koordinasyon eksikliği nedeni ile etkin bir denetim yapılamadığı görülmüştür.

167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun'un 2'nci maddesinde, yeraltı suyunun içmede, temizlikte, belediye hizmetlerinde, hayvan sulamada, zirai sulamada, maden ve sanayide, sportif ve sair tesislerde kullanılması şeklinde "faydalı kullanım" tanımı yapılmıştır.

Anılan Kanun'un 4'üncü maddesinde; kuyu açan kimsenin, bulunan suyun ancak kendi faydalı ihtiyaçlarına yetecek miktarını kullanmaya yetkili olduğu, bu miktarı aşan suların 2886 sayılı Kanun hükümlerine uyularak il özel idarelerince kiraya verileceği, faydalı ihtiyaç miktarının, tahsis edilecek maksada göre ilgili bakanlıkların mütalaası alınmak suretiyle DSİ tarafından tayin ve tespit edileceği hükme bağlanmıştır.

Su Tahsisleri Hakkında Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde; miktarı ve kalitesi belirli sudan, bir ya da birden fazla gerçek ya da tüzel kişiye belirli bir amaç için belirli miktarda ve belirli süre ile su kullanım izni verilmesi su tahsisi olarak tanımlanmıştır.

Yine aynı Yönetmelik'in 5'inci maddesinde; tahsis izni verilen miktardan daha fazla ve amacın dışında su kullanılamayacağı, tahsis edilen suların korunması ve verimli kullanımının sağlanması amacıyla faaliyetten sorumlu kurum ve kuruluşların, kendi mevzuatlarından kaynaklanan yetkileri kapsamında faaliyeti izleyeceği, tahsis amacı dışında veya tahsis edilen miktarın üzerinde su kullanımının tespiti halinde DSİ'ye bildirileceği ifade edilmiştir.

Ayrıca KASKİ, 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 2'nci maddesinde sayılan görevleri yapmakla görevli bir kuruluştur. Bu görevlere bakıldığında, yeraltı sularına ilişkin sorumlulukları ve görevleri olduğu anlaşılmaktadır. Buna göre su ve kanalizasyon idareleri kendisine verilen diğer görevler yanında, bölge içindeki su kaynaklarının, deniz, göl, akarsu kıyılarının ve yeraltı sularının kullanılmış sularla ve endüstri artıkları ile kirletilmesini, bu kaynaklarda suların kaybına veya azalmasına yol açacak tesis kurulmasını ve bu tür faaliyetlerde bulunulmasını önlemek, bu konuda her türlü teknik, idari ve hukuki tedbiri almak zorundadır. Bu görevlerin yapılabilmesi için öncelikle yeraltı su kaynakları ile ilgili başta sondaj kuyuları olmak üzere gerekli bilgilere sahip olunması zorunludur.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılabacağı üzere sondaj kuyularına (yeraltı sularının tahsisine) ilişkin olarak tüm yetki DSİ'de bulunmaktadır. Sondaj kuyularından çıkarılan suyun kiralanması gereken kısmı ise 6360 sayılı Kanun ile büyükşehir olan illerde il özel idarelerinin tüzel kişiliğinin kaldırılmış olması sebebiyle su ve kanalizasyon idarelerini ilgilendirmektedir.

Ayrıca tahsis izni verilen miktardan fazla ve amacı dışında su kullanılmaması, bu durumun tespiti halinde DSİ'ye bildirilip gerekli tedbirlerin alınmasının sağlanması gerekmektedir.

Bu nedenle, KASKİ'nin Kayseri il sınırları içerisinde kendisine ait 637 kuyunun bilgisine sahip olduğu ancak DSİ tarafından ruhsatlandırılmış diğer yeraltı kuyularının bilgisine sahip olmadığı anlaşılmıştır. Yalnızca DSİ'ye sondaj başvurusu yapıldığında, DSİ Bölge Müdürlüğü tarafından KASKİ'ye yazı yazılmakta ve açılması talep edilen kuyunun koordinat, ada, parsel bilgisi sunularak bu yerden, KASKİ'ye ait içme suyu kuyusunun ve/veya kaynağının mesafe bilgisi talep edilmektedir. Bunun dışında iki kurum arasında Kayseri il sınırları içerisindeki sondaj kuyularına ait bir bilgi alışverişi bulunmamaktadır.

2023 yılı Sayıştay Denetim Raporunda da aynı konuya yer verilmiş olup, 2024 yılında DSİ ile sondaj kuyuları ve bu kuyulardan yapılan su kullanımları konusunda yazışmaların yapıldığı fakat bahsedilen hususlarla ilgili çalışmaların henüz tamamlanmadığı anlaşılmıştır.

Sonuç olarak, kuyu suyu kullanımı çok olan abonelerden (oteller, otel havuzları, su oyun parkları gibi) başlanmak üzere KASKİ ile DSİ Bölge Müdürlüğü tarafından sondaj izni verilen kuyulara ilişkin ortak bir çalışma yapılması, bu kuyularda olması muhtemel kaçak su

kullanımlarını ve deşarjlarını önleyecek tedbirlerin alınması, bedellendirilmesi gereken kısımların bedellendirilip tahsilatının sağlanması, büyük tüketicilere öncelik verilerek çalışmalara başlanması ve bu yolla yeraltı sularının korunmasına katkı verilmesi, bu iş ve işlemlerin sürekliliğinin sağlanması için yer altı su izinleri ile ilgili tüm bilgilerin DSİ ve KASKİ arasında paylaşımına yönelik entegre sistemlerin kurulması çalışmalarına devam edilmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Kurum Tarafından Kullanılan Sondaj Kuyularının Bir Kısımının Ruhsatsız Olarak Faaliyet Göstermesi

KASKİ tarafından kullanılan yeraltı sularının temin edildiği sondaj kuyularının bir kısmının, DSİ'den gerekli ruhsatlandırma yapılmadan faaliyet gösterdiği görülmüştür.

167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun'un 3'üncü maddesine göre; sınırları ve yapısal özellikleri belirlendikçe yeraltı suyu sahaları, DSİ'nin teklifi üzerine Tarım ve Orman Bakanlığınca "Yeraltı suyu İşletme Alanları" kabul ve ilan edilmektedir.

Anılan Kanun'un 4'üncü maddesine göre, yeraltı suyu işletme sahaları içinde 8'inci madde hükmüne göre belge alınarak açılması gereken kuyuların adedi, yerleri, derinlikleri ve diğer vasıflarıyla çekilecek su miktarı DSİ tarafından tayin ve tespit edilmektedir.

Aynı Kanun'un "Belge alınması ve bilgi verilmesi mecburiyeti" başlıklı 8'inci maddesinde; maddede açıklanan nitelikte su tedariki amaçlı kazıların yapılması veya kuyuların açılması için DSİ'den belge alınması mecbur tutulmuştur.

Buna göre, su temini maksadıyla, kesitleri ne olursa olsun, tabii zemin üstünden itibaren derinliği DSİ tarafından tespit ve ilgili Bakanlığın onayından sonra ilan olunan haddi aşan her türlü çukur, sondaj ve kuyular (el ile açılan kuyular hariç) ile su temini maksadıyla, boyları ve kesitleri ne olursa olsun, ufki veya meyilli her türlü galeriler ve tüneller için belge alınması gerekmektedir. 167 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesine göre bu belgeler arama belgesi ve kullanma belgesi olarak belirlenmiştir.

Bahse konu Kanun'un ilgili maddelerinden anlaşılaacağı üzere; sondaj kuyularının adedi, yerleri, derinlikleri ve diğer nitelikleri hakkında gerekli izin ve belgelerin verilmesi, ilgili kuyulara ilişkin faydalı kullanım miktarının belirlenmesi DSİ'nin yetkisi dâhilindedir.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 2'nci maddesinde, su ve kanalizasyon idarelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Kurumun su kaynaklarının temini, abonelere ulaştırılması için gerekli altyapı yatırımlarının planlanması ve yürütülmesi, kullanılmış suların toplanması, uzaklaştırılması, zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması ve gerekli hallerde bu sulardan yararlanılması, yer altı ve yer üstü su kaynaklarının korunması bağlamındaki görev ve yetkileri dikkate alındığında, 167 sayılı Kanun çerçevesinde su temininde DSİ tarafından izin verilen sondaj kuyuları kullanılmalıdır.

Kayseri ilinin su ihtiyacının karşılanmasına yönelik yapılan faaliyetlerin incelenmesi sonucunda; KASKİ tarafından kullanılan 531 adet su temin amaçlı kuyu bulunduğu ve bu kuyuların 212 adedinin DSİ tarafından verilen izin belgesine sahip olmadığı anlaşılmıştır.

Kamu İdaresi cevabında, "6360 sayılı "On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" kapsamında il özel idaresi ve ilçe belediyelerden KASKİ'ye devrolan sondaj kuyuları ile birlikte bütün aktif sondajlarımızın mülkiyet sorunu çözülerek ruhsatlandırma işlemlerinin tamamlanması için yoğun bir şekilde çalışmalarımız devam etmektedir." denilerek bulguya katıldığını belirtmiştir.

Sonuç olarak, yeraltı sularının etkin şekilde kullanımı ve izlenmesi açısından gerekli olan izin prosedürlerinin ve ruhsatlandırma işlemlerinin tamamlanması gerekmektedir.

BULGU 8: Taşınmazların Cins Tashihi İşlemlerinin Tamamlanmaması

İdare mülkiyetinde bulunan taşınmazların bir kısmının mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının birbiri ile uyumlu olmadığı ve cins tashihi işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Taşınır ve taşınmaz işlemleri" başlıklı 44'üncü maddesinde kamu idarelerinin taşınmazlarının kaydına ilişkin usul ve esasların çıkarılacak yönetmelik ile belirleneceği belirtilmiş, buna istinaden 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik çıkarılmıştır.

Anılan Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde cins tashihi; binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi şeklinde tanımlanmıştır.

Aynı Yönetmelik'in "Cins tashihlerinin yapılması" başlıklı 10'uncu maddesinde, kamu idarelerinin mülkiyetlerinde, yönetimlerinde ve kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, tapu kayıtlarında cins tashihi için gerekli işlemlerin yapılması gerektiği; "Kayıt değişikliği işlemleri" başlıklı 11'inci maddesinde ise, kadastro, imar, ifraz, tevhid, cins tashihi, yüzölçümü değişikliği, kat mülkiyeti tesisi, kamuya terk gibi nedenlerle taşınmazda meydana gelebilecek değişikliklerde kayıtların kapatılarak yeni kayıt tesis edilmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

2023 yılı Sayıştay Denetim Raporunda da aynı konuya yer verilmiş olup, 2024 yılında bahsedilen hususlarla ilgili çalışmaların henüz tamamlanmadığı anlaşılmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca, tapuda kayıtlı olan taşınmazların kullanım şekilleri ile tapu bilgilerinin uyumlu hale getirilerek cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 9: İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

İdarede çalışan işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinlerinin zamanında düzenli olarak kullandırılmadığı ve bu nedenle birikmiş yıllık izin sürelerinin bulunduğu görülmüştür.

Anayasa'nın "Çalışma şartları ve dinlenme hakkı" başlıklı 50'nci maddesinde; dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu ve bu haklar ile şartlarının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun (Kanun) 53'üncü maddesinde işçilere yıllık ücretli izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu; 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sona

erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık izninin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ile işverence tutulması zorunlu kayıtların şekline ilişkin hususların Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir Yönetmelik ile gösterileceği belirtilmiştir.

Bu Kanun hükmüne istinaden 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili olarak İş Kanunu'na benzer düzenlemeler yapılmıştır.

Aynı Kanun'un 103'üncü maddesinde ise yıllık ücretli izni bu Kanun'un 56'ncı maddesine aykırı olarak bölen veya hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya belirtilen Yönetmelik'in esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için 2024 yılında 2.666 TL idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Mezkûr düzenlemelere göre işverenin yıllık izinleri kullandırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi ve işçinin de izin hakkından feragat etmesi mümkün değildir. Diğer taraftan işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmekte ve yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden yapılacağından yüksek tutarlarda ödeme yapılmasına neden olmaktadır. Ayrıca Anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Yapılan incelemelerde İdarede, 2024 yılı içinde 35 işçinin görev yaptığı, bu işçiler arasında 200-300 gün arasında yıllık ücretli izin hakkı bulunan 2 işçi olduğu, 100-200 gün arasında yıllık ücretli izin hakkı bulunan 7 işçi olduğu, 50-100 gün arasında yıllık ücretli izin hakkı bulunan 17 işçi olduğu tespit edilmiştir.

Bu işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları işçinin son ücreti dikkate alınarak izin ücreti ödeneceğinden idareler açısından öngörülemeyen giderlerin ortaya çıkmasına neden olacaktır.

Sonuç olarak, belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde işçilerin yıllık ücretli izinlerinin, mevzuata uygunluk ve KASKİ'ye ek mali külfet getirmemesi amacıyla biriktirilmeden, zamanında ve düzenli olarak kullanılması sağlanmalıdır.

BULGU 10: Vadesi Geçmiş Su Alacaklarının Tahsil Edilmemesi

İdarenin abonelerinden olan vadesi geçmiş su tüketim bedeli ile diğer alacaklarının mevzuat hükümleri çerçevesinde tahsil edilmesine yönelik işlemlerinin gerçekleştirilmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun “Üst yöneticiler” başlıklı 11'inci maddesinde; “...Üst yöneticiler, idarelerinin stratejik planlarının ve bütçelerinin kalkınma planına, yıllık programlara, kurumun stratejik plan ve performans hedefleri ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlanması ve uygulanmasından, sorumlulukları altındaki kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden, malî yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve kanunlar ile Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden Bakana; mahallî idarelerde ise meclislerine karşı sorumludurlar.

Üst yöneticiler, bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, malî hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirirler.”,

Aynı Kanun'un “Gelirlerin toplanması sorumluluğu” başlıklı 38'inci maddesinde de “Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanlar, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumludur.”

İlave olarak Kanun'un “Malî hizmetler birimi” başlıklı 60'ıncı maddesinde de;

“... ”

e) İlgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek...”

Hükümlerine yer verilmiştir.

KASKİ Tarifeler Yönetmeliği'nin “Yaptırımlar Tarifesi -Tahsilatın Hızlandırılması” başlıklı 31'inci maddesinde; “(1) Tahsilatı hızlandırma ve abonelerin borçlarını süreleri içinde ödemelerini temin için ihbarnamenin son ödeme tarihinden itibaren 15 gün içinde ödenmemesi halinde tahsili hususunda bu yönetmelik hükümleri ve genel hükümler suretiyle tahsilat yapılır...” düzenlemesine yer verilmiştir.

KASKİ Hukuk Müşavirliği Yönetmeliği'nin “Görev ve yetki” başlıklı 5'inci maddesinde ise, “ (1) Hukuk Müşavirliği'nin görev ve yetkileri şunlardır:

...

b) İdare leh veya aleyhine açılan davalar ile icra takiplerini adli ve idari yargı mercileri, hakem veya hakem heyetleri ile arabulucular nezdinde takip ederek sonuçlandırmak, bunların dosyalarını düzenlemek ve kayıtlarını tutmak,

...

h) Genel Müdürlük Makamınca verilen diğer görevleri ifa etmek,”

Görev ve yetkilerine yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri dikkate alındığında; KASKİ Genel Müdürlüğünde kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan dolayı olan sorumluluğun gerekleri üst yöneticiler, harcama yetkilileri, mali hizmetler birimi ve diğer birimler aracılığıyla yerine getirilmesi gerekmektedir.

KASKİ'nin asli gelirleri, su hizmeti verilmesi karşılığında abonelerden elde edilen su tüketim bedelleri ile diğer hizmet gelirlerinden meydana gelmekte olup, tahakkuk eden fatura bedellerinin süresinde tahsil edilememesi durumunda, İdarenin işletme ve yatırım faaliyetlerinin olumsuz etkilenmesine yol açacaktır. Bu nedenle İdarenin görev ve yetkilerini tam olarak yapabilmesi için zamanında ödenmeyen su tüketim bedelleri ile diğer hizmet gelirlerinin abonelerden tahsili önem arz etmektedir.

KASKİ'nin gelir işlemlerinin incelenmesinde; 31.12.2024 tarihi itibarıyla vadesi geçmiş su alacak bedeli olarak kayıtlarda görülen 17.598.374,03 TL anapara, 5.188.356,33 TL

faiz tutarı olmak üzere toplam 22.786.730,36 TL'nin tahsili için icra işlemlerinin yürütüldüğü anlaşılmıştır.

Diğer yandan, vadesi geçmiş olmasına karşın hukuki süreç başlatılmayan su tüketim bedelleri ile diğer hizmetlere ilişkin alacak bedellerinin ayrıntısına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 10: 31.12.2024 Tarihi İtibariyle Vadesi Geçmiş Su ve Diğer Alacaklar

Abone Tipi	Ana Para (TL)	Faiz (TL)	Toplam (TL)
İşyeri	12.388.879,22	5.547.365,15	17.936.244,37
Mesken	57.718.468,58	20.133.915,90	77.852.384,48
Resmi Daire	245.950,34	206.668,53	452.618,87
Sicil	6.951.785,02	3.013.878,93	9.965.663,95
Diğer	16.518.204,12	7.060.672,20	23.578.876,32
Genel Toplam	93.823.287,28	35.962.500,71	129.785.787,99

Sonuç itibarıyla, aboneler tarafından zamanında ödenmeyen su tüketim bedelleri ile diğer hizmet gelirlerinden kaynaklanan alacakların tahsil edilmesi sorumluluğu kapsamında, vadesi geçmiş alacak tutarlarının mevzuat hükümleri çerçevesinde tahsil işlemlerinin sağlanmasına yönelik hukuki işlemlerin yapılması gerekmektedir.

BULGU 11: Sözleşmeli Personel ve İşçi Statüsündeki Personelin Müdür Olarak Görevlendirilmesi

İdare tarafından sözleşmeli personel ile işçi statüsündeki personelin müdür olarak görevlendirildiği tespit edilmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "İstihdam şekilleri" başlıklı 4'üncü maddesinde; "*Kamu hizmetleri; memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçiler eliyle görürülür.*"

A) Memur: Mevcut kuruluş biçimine bakılmaksızın, Devlet ve diğer kamu tüzel kişiliklerince genel idare esaslarına göre yürütülen asli ve sürekli kamu hizmetlerini ifa ile görevlendirilenler...

B) Sözleşmeli personel: ... sözleşme ile çalıştırılmasına karar verilen ve işçi sayılmayan kamu hizmeti görevlileridir.”

Hükmüne yer verilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun “Norm kadro ve personel istihdamı” başlıklı 49’uncu maddesinde “...Belediye ve bağlı kuruluşlarında, norm kadroya uygun olarak çevre, sağlık, veterinerlik, teknik, hukuk, ekonomi, bilişim ve iletişim, plânlama, araştırma ve geliştirme, eğitim ve danışmanlık alanlarında avukat, mimar, mühendis, şehir ve bölge plâncısı, çözümleyici ve programcı, tabip, uzman tabip, ebe, hemşire, veteriner, kimyager, teknisyen ve tekniker gibi uzman ve teknik personel yıllık sözleşme ile çalıştırılabilir. Sözleşmeli personel eliyle yürütülen hizmetlere ilişkin boş kadrolara ayrıca atama yapılamaz. Bu personelin, yürütecekleri hizmetler için ihdas edilmiş kadro unvanının gerektirdiği nitelikleri taşımaları şarttır...”

Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurlar, belediye başkanının talebi, kendilerinin ve kurumlarının muvafakatiyle, belediyelerin birim müdürü ve üstü yönetici kadrolarında geçici olarak görevlendirilebilirler...” düzenlemesine yer verilmiştir.

Diğer yandan, “Tedviren” görevlendirmenin düzenlendiği 99 seri nolu Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliği’nde ise; asilde aranan şartlara sahip vekil bulunmadığı takdirde hizmetin aksamadan yürütülebilmesi bakımından herhangi bir şekilde boşalmış veya boş bulunan bir görevin öncelikle varsa yardımcıları yoksa asilde aranan şartlara en yakın personel tarafından tedviren gördürülmesi belirtilmiştir.

Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslar’ın 6’ncı maddesinde de “İlgililer sözleşmelerinde belirtilen görev dışında başka bir işte çalıştırılamaz.” denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; genel idare esaslarına göre yürütülen asli ve sürekli kamu hizmetlerinin yerine getirilmesiyle görevli birim yetkililerinin 657 sayılı Kanun’a tabi devlet memuru olmaları gerektiği açıktır. Söz konusu istihdam ihtiyacı 657 sayılı Kanun’a göre istihdam edilen devlet memurları arasından ya da 5393 sayılı Kanun’un

49'uncu maddesi kapsamında diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan memurlar arasından karşılanmalıdır.

657 sayılı Kanun'a göre memur ve amir arasında hiyerarşi bulunmaktadır. Dolayısıyla sözleşmeli personelin, memur ve amiri arasında bir hiyerarşik kademeye konulması veya bir memurun amiri olması mevzuat hükümlerine aykırı olduğu düşünülmektedir. 657 sayılı Kanun ve ilgili yönetmelikler dikkate alındığında, memur tarafından yürütülmesi gereken müdürlük görevi vekaleten veya tedviren sözleşmeli veya işçi statüsündeki bir personel eliyle yürütülemeyeceği anlaşılmaktadır.

İlave olarak yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri gereğince; memur, işçi ve sözleşmeli personelin farklı statülere sahip olarak farklı kanunlar çerçevesinde görev yaptıkları düşünüldüğünde sözleşmeli veya işçi personelin devlet memurlarının amiri olarak görev yapamayacağı da anlaşılmaktadır.

İdarenin yönetici kadrolarına yaptığı atamalar incelendiğinde; 4 sözleşmeli personel ile 1 kadrolu işçinin müdür olarak tedviren görevlendirildiği görülmüştür. Bu şekilde bir uygulamanın; 657 sayılı Kanun'un belirttiği kariyer ve liyakat ilkelerini zedelediği, “Belediye ve Bağlı Kuruluşlar ile Mahalli İdare Birlikleri Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik” ile yapılan düzenlemeleri devre dışı bıraktığı, kurumsallaşmayı engellediği, kurum içinde mali kontrolü zayıflatıp riskleri çoğalttığı, personelin kariyer planlarını erteleme veya bırakması suretiyle personelin motivasyonunda ve veriminde düşüşe sebep olacağı düşünülmektedir.

Sonuç itibarıyla; işçi ve sözleşmeli personelin müdür kadrosunda görevlendirilmemesi, yapılan atamaların yürürlükte bulunan mevzuatın izin verdiği şekilde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Sondaj Kuyuları ve Bu Kuyulardan Yapılan Su Kullanımları ile İlgili DSİ ve KASKİ Arasında Yeterli Düzeyde Bilgi Paylaşımı Olmaması ve Bu Alanda Etkin Denetim Yapılmaması	2023	Kısmen Yerine Getirildi	İdare tarafından bulgu konusu husus ile ilgili gerekli çalışmalara devam edilmektedir.
Abone Bilgilerindeki Eksiklikler Nedeni ile Kurum Alacaklarının Takibinde Güçlük Yaşanması	2023	Kısmen Yerine Getirildi	İdare tarafından bulgu konusu husus ile ilgili gerekli çalışmalara devam edilmektedir.
Taşınmazların Cins Tashihi İşlemlerinin Tamamlanmaması	2023	Kısmen Yerine Getirildi	İdare tarafından bulgu konusu husus ile ilgili gerekli çalışmalara devam edilmektedir.
Kurum Tarafından Kullanılan Sondaj Kuyularının Bir Kısımının Ruhsatsız Olarak Faaliyet Göstermesi	2023	Kısmen Yerine Getirildi	İdare tarafından bulgu konusu husus ile ilgili gerekli çalışmalara devam edilmektedir.
Mülkiyeti İdareye Ait Olmayan Taşınmazlar Üzerinde Tesislerin Bulunması ve Faaliyet Yürütülmesi	2023	Kısmen Yerine Getirildi	İdare tarafından bulgu konusu husus ile ilgili gerekli çalışmalara devam edilmektedir.